

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

STEV. 17

PTUJ, 11. MAJA 1962

CENA 20 DIN

Letnik XV.

"Tednik" izhaja pod tem skrajšanim imenom od 24. nov. 1961 dalje na predlog Občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož

Izdaja "Tednik" zavod s samostojnim financiranjem
Odgovorni urednik: Anton Bauman
Uredništvo in uprava Ptuj, Larkova 8
Telefon 156, čekovni račun pri Narodni banki Ptuj št. 804-18-1-206
Rokopisov ne vračamo
Tiska Mariborska tiskarna Maribor
Celoletna naročnina za tuzemstvo 1000 din. za inozemstvo 1500 din

Dobrodošli

Dragi gostje iz bratske Srbije

Danes, v petek, 11. maja 1962, ob 15.30, bo v Ptuj na železniški postaji sprejem 25-clanske skupine izmed okrog 250 gostov iz 18 občin v Srbiji, ki prispejo ta dan v Slovenijo na 3-dnevni obisk z vlakom »Bratstva in enotnosti«.

Ta obisk dragih gostov iz Srbije je za naše prebivalstvo posebno dragoceno, saj pridejo na obisk predstavniki družin iz Srbije, ki so v času vojne sprejele pod svojo streho, v svoj družinski krog, ne glede na vojne težave in nevarnosti, izgnance tega dela Slovenije, ki jih je fašistični okupator ob pomoči domačih izdajalcev preganjal iz njihovih domov in nasilno preselil v bratsko Srbijo. V času vojne je nastalo med gostitelji v Srbiji in našimi izgnanci nepozabno bratstvo in prijateljstvo. Lansko leto je odpeljal »Vlak bratstva in enotnosti« mnogo izmed nekdanjih izgnancev na obisk v Srbijo in po vrnitvi smo slišali njihove najlepše spomine in vtise s sprejema in gostitve ter vsega, kar so naši ljudje videli v bratski Srbiji, v svobodi, obnovljeni, socialistični Srbiji, kot pristožno sprejeti gostje. Takrat je bil dogovorjen letošnji povratni obisk gostov iz Srbije v Sloveniji. Z enako skrbnostjo in pozornostjo, z enako vnapre in toplim srcom so organizacije ZB NOV v Sloveniji podpirale in spremljale delo odbora za letošnji obisk dragih gostov iz Srbije v Sloveniji, pri družinah, s katerimi se poznajo iz najtežjih dni zgodovine narodov Jugoslavije.

Razumljivo je, da se bodo danes popoldne ob 15.30 zbrali na postaji Ptuj vsi, ki cenimo drage goste, ki prispejo iz Srbije na obisk v Ptuj. Tako jim bomo najlepše dokazali, da smo jim vsi skupaj hvalečni za vse, kar so dobrega storili našim rojakom, ki jih je med vojno preganjal okupator in da jim želimo, da bi se pri nas dobro počutili, da bi v teh 3 dneh videli čimveč lepot naših krajev ter spoznali tukajšnje prebivalstvo. Mnogi naši ljudje poznajo njihove kraje in ljudi, ker so se z njimi spoznali ob raznih prilikah, v času vojne, na izletih, pri vojaki, na dostupnih itd.

Tekom 3 dni bivanja dragih gostov v Ptuj in okolici si bodo gostitelji skupno z organizacijo ZB NOV prizadevali, da bo ostalo dragim gostom bivanje pri nas navdušeno prijetno in da bo to prvi izmed njihovih bodočih večkratnih obiskov, pa tudi obiskov njihovih otrok v naših krajih.

V nedeljo, 13. maja 1962, ob 17.25, bodo dragi gostje zopet sedli v Ptuj na vlak, ki jih bo popeljal do Pragerskega. Od tam bodo z vlakom »Bratstva in enotnosti« nadaljevali skupno z gosti iz ostalih predelov

Na veličastnem zborovanju v Splitu 6. maja 1962 je govoril okrog 150.000 prebivalcem iz vse Dalmacije predsednik Tito o bodočih merah in ukrepih s katerimi bo omogočen normalen in pravilnejši razvoj v naši izgradnji.

Njegov govor je po radiu poslušalo ogromno prebivalstva Jugoslavije in ga je navdušeno odobraval. Ponatisnilo ga je vse dnevno časopisje in so ga ponovno čitali tudi tisti, ki so ga že slišali po radiu. Pri televizorjih je bilo ob prenašanju zborovanja in Titovega govora in pri radioparatih ter pri čitanju enako navdušenje nad predsednikovimi izjavami in odobravanjem kot med zbranimi v Splitu. Delovno ljudstvo po domovini je sprejelo predsednikov govor kot navodilo in poziv za odločno in dosledno akcijo za izvedbo mer in ukrepov za normalen in pravilnejši razvoj v naši izgradnji.

V prvi polovici govora je predsednik Tito poudaril, da so naši komunisti odgovorni za razvoj in da moramo storiti vse da bomo odpravili slabosti v našem gospodarstvu, da bo zopet normalno potekal naš politični in kulturni razvoj, da bodo preprečene vse anomalije, ki se dogajajo na vseh področjih. Kolektivne bode proti nepravilnostim. V kalli moramo zatreti pojave zapiranja tržišča v lokalne meje in dosledno moramo odpravljati slabosti v naši zunanji trgovini, ki nam jemlje ugled v tujini. V nadaljevanju govora je še posebej poudaril, da je dolžnost kolektivov, da izkoristijo svoje samoupravne pravice. V zvezi s bratstvom in enotnostjo je zagotovil, da ne bomo nikomur dovolili, da bi rušil bratstvo in enotnost in to ne s škodljivimi pojavi, kot sta lokalizem in šovinizem, ki nastajajo zaradi materialnih vzrokov in nepazljivosti komunistov, s pozabljanjem na bodoči razvoj naše socialistične skupnosti kot celote, z astruljanjem naše mladine s slabim tiskom, s destruktivnimi članki v časopisju.

Glade kmetijstva pa je predsednik Tito poudaril, da mora-

mo hitreje širiti socialističen sektor kmetijstva in je v zvezi s tem dobesedno dejal:

Rad bi vam, tovariši in tovarišice, povedal nekaj tudi o našem kmetijstvu. Tudi v tej panogi smo imeli nekaj težav zaradi objektivnih razlogov, toda v kmetijstvu smo dosegli tudi velikanske uspehe. Razume se, da na socialističnem sektorju, ne pa na tistih majhnih parcelah, ki se kot preproge razprostirajo ena pri drugi. Te majhne površine niso mogle prehraniti niti kmeta. Velike uspehe smo dosegli na socialističnih zadržnih gospodarstvih, ki se skupno obdelujejo in kjer uporabljamo sodobna tehnična in druga sredstva, ki dajo lahko velike donose. Te visoke ravnali nismo dosegli v celotnem kmetijstvu, ker obsega socialistični sektor le kakih 12 odst. kar ne zadostuje da prehrani celotno Jugoslavijo in vsa njena mesta. Za to moramo razširiti socialistični sektor. Za doseg tega cilja uporabljamo različne metode, odkupujemo zemljo, se pogajamo z individualnimi kmeti itd. Toda tudi v

katerem se sprejemajo predlogi, ki jih naj potem sprejme in potrudi občinski ljudski odbor in obveže vse občane k njihovem izvajanju? Ponekod so ostali samo pri zborih volivcev, drugod so raznošli predloge družbenega plana in proračuna in so jih razposlali vsem družinam in občinam, drugod so zopet pripravili ves material v zvezi z obema odbornikom obseh zborov in organizacijam SZDL. Predvsem pa je bilo važno, kako so se povsod potrudili ljudem pojasniti vsebino in obseg družbenega plana in proračuna. Dolgovezo, suhoparno podajanje ni imelo uspeha. Z razumljivo besedo, s preglednim tolmačenjem, pa najsi je bilo napisano ali povedano, je bilo doseženo več kot so pričakovali.

Poleg dnevnega centralnega in tedenskega lokalnega tiska izhaja v Sloveniji še 115 listov delovnih kolektivov z nakladdo 185.000 izvodov. Po številu naklade visok tisk pa služi toliko manj dobremu obveščanju, v kolikor manj daje bravec možnost aktivnega poseganja v samo reševanje problema, v samo dogajanje, zlasti pa takrat, ko seznanja bravec s sklepi, sprejetimi brez vednosti javnosti. Taka praksa je bila na posvetovanju zavrnjena in jo bo potrebno v bodoče zamenjati z obveščanjem pred sklepjanjem.

Obveščanje občanov bo imelo največjo vrednost, ko bo želja čimvečjega števila ljudi v občini, ki vplivajo na občane s svojim zglednim delom, da bi bili prebivalci komunne o vsem pravočasno in razumljivo obveščeni. Brez njihovega prizadevanja in želje pa se bo še vedno dogajalo poleg vseh dragocenih sredstev obveščanja, da se bo z vsemi problemi v občini bavilo le manjše število ljudi. Visoka zavest občanov se je razvila predvsem tam, kjer so jim izkazovali zaupanje med drugim tudi s pravnim obveščanjem in z možnostjo sodelovanja in soodločanja o nestetih problemih, ki obstajajo v posameznih in vseh občinah.

Referat in diskuzija na posvetovanju sta pokazala, da je občina Ptuj med občinami v Sloveniji, ki si je na vse načine, s tiskom in živo besedo prizadevala, potom SZDL in potom organov upravljanja v kolektivih in na podeželju obveščati delovne ljudi o vseh važnih merah in ukrepih in da je dosegla pri svojem delu tudi lepe uspehe. Vse obveščanje pa tudi v občini Ptuj ni odvisno samo od nje, ampak v veliki meri tudi od zavesti samih občanov in od njihove dobre volje, da bi svoje občino in vse dogajanje v njej dobro poznali in prispevali k njeni po svojih možnostih. VJ.

Potreben nam je normalen in pravilnejši razvoj v izgradnji

O pravilnem obveščanju občanov

Komisija za tisk pri Glavnem odboru SZDL Slovenije je sklicala za ponedeljek, 7. maja 1962, v Ljubljani v klubu poslancev posvetovanje o obveščanju v občini. Po referatu Marije Vilfanove je bila celodnevna razprava o vprašanju, kako so v posameznih občinah in predelih Slovenije uspeli z različnimi oblikami obveščanja občanov o vseh važnih dogodkih in so jih pridobili za aktivno sodelovanje v vseh akcijah in za soodločanje v vseh važnih problemih.

Za Občinski odbor SZDL Ptuj se je posvetovanje udeležil predsednik Občinskega odbora SZDL tov. Branko Gorjup, za »Tednik« pa podpisani.

Na posvetovanju je bilo v referatu pa tudi v razpravi poudarjeno, da imajo občani za obveščanje na razpolago radio, televizijo, časopisje, dnevno in tedensko, razne biltenne in drugi tisk, razna ozvočenja po kolektivih, zbere volivcev, razne seitanke itd., vendar je zanimivo ugotoviti, kateri izmed vseh načinov in sredstev obveščanja je ljudem najbližji, najpopolnejši in kako so se s vseh teh sredstev posluževali v raznih občinah Slovenije.

Marija Vilfanova je v referatu mariborskega okraja in drugih predelov Slovenije vojniško nazaj v bratsko Srbijo čez bratsko Hrvaško z mnogimi lepimi spomini in vtisi. Doma jih bodo radi tolmačili vsem, ki so jih v mislih spremljali na potovanju po naši lepi domovini. BV.

diskutanti pa so v svojih tolmačenjih poudarili, da je stik z ljudmi, živa beseda ljudstvu ob vseh važnih vprašanjih najboljša oblika obveščanja in da ima glede na to tudi prednost pred vsemi ostalimi, vendar tudi njih ne bi smeli podcenjevati. Lokalni tisk ima pri obveščanju občanov svoje velike zasluge, zlasti ko mu uspe pred dogajanjem obveščati občane o vsem važnem in tako vzbuditi zanimanje med njimi za sodelovanje pri odločanju o vsem, kar se potem laže izvaja. Ko so ljudje obveščeni, ko zavestno sprejmejo svoje naloge, jih tudi rajne in vestno izvajajo. Slabo obveščanje, postavljanje ljudi pred dejstvo, premalo prizadevanje, da bi delovni ljudje vse doumeli in razumeli, je povzročalo povsod dokaj težav in neuspešnosti. Družbeni plan in proračun v občinah sta toliko več vredna, kolikor več občanov je razumljeno in ju sprejelo kot operativni plan, čigar izvajanje tudi kontrolirajo in iščejo vedno najboljšo rešitev za izvajanje.

Tudi v bodoče bo ena izmed glavnih nalog Socialistične zveze, da bo skrbela za pravočasno in pravilno obveščanje občanov o vseh važnih načrtih in ukrepih in o stanju, ki nastaja v zvezi z njihovim izvajanjem.

Pri družbenem planu in proračunih so v občinah več diskutirali v delitvi dohodkov, manj pa o tem, kako bodo dohodki ustvarjeni, kje bodo zbrani. Ko so začeli sprejeti družbeni plan in proračun izvajati, je začela diskuzija med občani o tem, ali je mogoče smatrati zbere volivcev z 10% udeležbo kot zakonito ali jih je mogoče smatrati kot forum, na

tem pogledu moramo iti precej hitreje, da bi dosegli, da nam bo zadostovala naša lastna proizvodnja, in ne le za eno leto, marveč jo moramo zagotoviti iz lastnih sredstev. V tem pogledu moram pogumneje napredovati. Naši kmetje morajo vedeti, da napredek na majhni krpici zemlje ni nikdar dolgotrajen niti skupen in da je zato potrebno skupno delo. Ne bomo sedaj obnavljali kolhozov, toda apeliramo na zavest naših kmetov, da se združujejo zaradi boljšega in sodobnejšega obdelovanja zemlje.

To so naše skrbi v kmetijstvu, kateremu moramo dati tudi večja sredstva, prav kot moramo izboljšati tudi način, po katerem dajemo ta sredstva. Kajti tako kot se dela sedaj, ni v redu. Večja sredstva moramo pustiti republikam, ki najbolje vedo, kje jih je najrentabilneje vložiti, ne pa, da vse kar naprej dajemo od zgoraj. Jaz sem, tovariši, proti temu dajanju od zgoraj. Mi jemljemo od spodaj in potem dajemo od zgoraj, pri tem pa se doborben del izgubi na poti po bankah. Sedaj so primeri, da banke delijo svojim uslužbencem po 18 plač na leto. Kaj so zaslužili in odkod imajo to? Ali so kaj storili? Kot sem malo prej dejal, mislim, da morajo materialna sredstva, ki se spodaj ustvarjajo, tudi ostati spodaj, in da se porabi za tisto, kar je predvideno. Od zgoraj lahko nadziramo zaradi koordinacije in pravilnega izpolnjevanja planov. Razume se da ne gre pri tem za takšno strogo kontrolo, ki bi preveč ovirala ljudi, marveč za takšno, ki bi upoštevala, da je treba ta sred-

Medtem ko oasovske tolpe kar naprej opravljajo svoje zločinsko delo in uničujejo javne zgradbe in naprave, je v Atenah zasedal ministriški svet Atlantskega pakta (NATO) in skušal določiti svojo politiko do jedrske oborožitve. Venezuela je doživela manjši protivladni upor, ki ga je redna vojska kmalu zatrla.

OBISK KOČE POPOVICA
Jugoslovanski državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je prispel osmega tega meseca na uradni obisk v Brazilijo, pozneje pa bo obiskal še Cile, Bolivijo in Mehiko. Njegov obisk bo utrdil in poglobil stike, ki jih je naša država navezala z latinskoameričskimi državami v prejšnja leta. Brazilski tisk je pospremil obisk visokega jugoslovanskega

stva namensko porabljeni, ne pa, da potujejo sem in tja in da jih potem spodaj primanjkuje. Vidite, to sem vam hotel, tovariši, povedati o nekaterih slabostih, ki zadevajo naše kmetijstvo.

In končno je napovedal v svojem govoru v Splitu številne predpise za odpravo nepravilnosti v našem gospodarstvu in tudi dosledno borbo Jugoslavije proti atomskim eksplozijam v svetu. Za nas vse je enako važen naš notranji razvoj kot zunanji dogodki v svetu, zlasti pa sedajni položaj v svetu, ki nikakor ni rožnat.

Svoji govor je zaključil predsednik Tito z željami, da bi dosegli v smeri vseh nakazanih potreb in možnosti veliko uspeha pri nadaljnem ustvarjalnem delu.

● Kopenhagen: U Tant odšel v New York
Vršilec dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tant je večeraj po dvodnevnem obisku na Danskem odpotoval z letalom v New York.

● Sajgon: Mc Namara na obisku
Ameriški obrambni minister McNamara je večeraj prišel na trodnevni obisk v Južni Vietnam. Z domačimi in ameriškim funkcionarji bo proučil razvoj osvobodilnega gibanja Vietkonga.

seči, da bi imelo poveljstvo NATO samo, morda celo posamezne članice te organizacije, pravico, da odločajo o uporabi tega smrtnega orožja, ne samo neposredno ameriški predsednik Kennedy kot doslej. Zgodilo pa se je, da so ZDA »popustile« le v tem, da bodo odslej dajale zaveznikom podatke o razmetitvi jedrskega orožja v Evropi. Dodelile so tudi pet podmornic z jedrskim izstrelkom »Polaris« oboroženim enotam NATO. Odločile o tem, kdaj naj to orožje uporabijo, pa bo ostala tudi naprej pri predsedniku ZDA.

Značilno je, da sta Francija in Zah. Nemčija tudi nastopili proti pogajanjem Zahoda s SZ. Nizozemska je obtožila ostale, da ji ne pomagajo pri njenem sporu z Indonezijo. Podobne pritožbe je iznesel portugalski

TE DNI PO SVETU

gosta s številnimi članki in komentarji. Liberalni »Diario de Noticias« je med drugim napisal, da je Jugoslavija pod vodstvom predsednika Tita umela in uspela izbojevati neodvisen položaj v svetu, razdeljenem na bloke. »Jugoslovansko neodvisno linijo so slednjic vsi priznali«, pravi dalje. »Zato ima odlične odnose tako z ZDA kakor SZ.« Obisk jugoslovanskega gosta bo pomagal razširiti mednarodno sodelovanje Brazilije, saj ta dežela želi čimbolj utrditi svoj položaj v tujem svetu. Jugoslavija kot dežela zunaj blokov se izredno zavzema za to, da bi dosegli čim popolnejšo miroljubno in aktivno sožitje.

SPRTI ZAVEZNIKI
O tem, da si zavezniki znotraj Atlantskega pakta in drugih združenjav niso enotni, ni nobenega dvoma. O tem govori tudi nedavno atensko zasedanje. Nekateri, posebno svetlika zaveznika Francija in Zahodna Nemčija, bi na vsak način hotela dobiti čimveč informacij o jedrski oborožitvi, pa tudi do-

minister glede Angole. ZDA ni nihče odprto podprl glede njene politike do Kube... »Osebnicni interesi posameznih dežel so torej precej prevladovali poleg resnice, da se zavezniki ne jemajo tudi v globalnih načrtih samega pakta.

SEGI — PREDSEDNIK ITALIJANSKE REPUBLIKE
Sele po devetem glasovanju so italijanski poslanci in senatorji izvolili dosedanjega zunanjega ministra Segnija za predsednika republike. Kaže, da so krščanski demokrati, katerih član je, pridobili za podporo tudi obe desničarski stranki, neofasiste in monarhiste, ter si tako zagotovili potrebno večino. Tako ravnanje pa je raztogotilo levoico, posebno se, ker je sedanja vlada Fanfanija v bistvu vlada leve sredine.

Po vestih iz Španije je Portugalske vse bolj raste odpor proti tamkajšnjim diktatorskim režimom. To velja posebno v Španiji, kjer dirjajo delarske stavke, in v Portugalski, kjer so posebno agilni študenti.

DPD »Svoboda« Varaždin je prispevala častni delez v letošnjem »Tednu bratstva in prijateljstva v Ptuj« v času med 23. in 28. aprilom 1962, in ki so ga organizirali občinski sindikalni sveti Čakovec—Varaždin—Ptuj. Enako srečanje bo v bližnji bodočnosti sledilo v sosednjih občinah in takrat bodo nastopali pri njih Ptujčani.
Slika prikazuje nastop folklorne skupine DPD »Svoboda« iz Varaždina v Ptuj. Kontakt med nastopajočimi in občinstvom je bil prav prisočen.

Specializirana kmetijska proizvodnja pri kmetijskem kombinatu v Ormožu

Tov. Alojz Hergula

O uvajanju specializirane kmetijske proizvodnje pri Tomažu smo povprašali obratovodjo osenja...

Povedal nam je, da so nekateri obrati kombinata že specializirani po kulturah proizvodnje in da posebno vinogradniški obrati v taki proizvodnji dajejo rekordne prideleke...

Pri Tomažu in v bližnjih vasih se privatni proizvajalci še čvrsto oklepajo zastarelega načina proizvodnje na raztresenih zemljiščih...

Majšperk

Avtomoto društvo Majšperk bo za rojstni dan maršala Tita pripravilo paradno motorno vozilo, ki bo na progi Majšperk-Kidričevo...

Življenje in gospodarski razvoj v občini Ormož

Pomembni sklepi gospodarskega značaja

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora v Ormožu so bili sprejeti važni gospodarski sklepi...

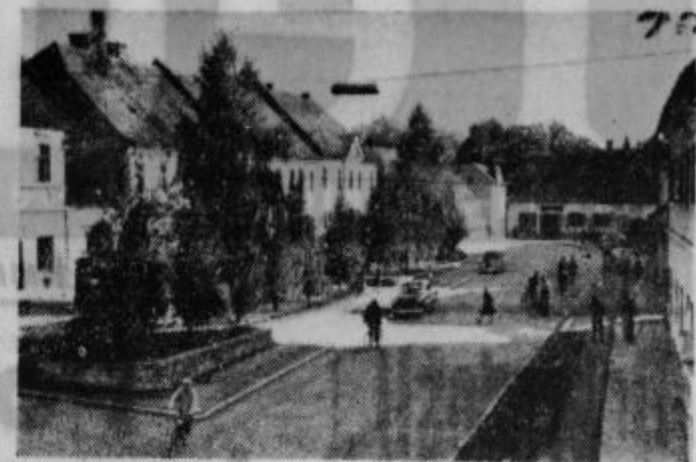
Na področju občine zajema vse površine družbenega sektorja kmetijsko kombinat. Teh površin je 3332 ha ali 17% vseh kmetijskih površin...

Veterinarska služba priključena kombinatu

Vse do zadnje seje obč. lj. odbora v Ormožu je bila veterinarska služba v občini Ormož organizirana v zavodu, v katerem so bili zaposleni trije veterinarji in bolničar...

Vsekakor bo glede na to priključitev mogoče doseči večje uspehe v živinoreji na družbenem sektorju in sploh bo veterinarska služba lahko mnogo racionalneje izkoriščena.

nam kmetijstvu v občini živi 12.900 proizvajalcev, ki pa proizvajajo še 4788 za delo nezmožnih otrok, starčkov in bolnikov. Za zdravljenje in spodobnejše življenje starih ljudi mnogo prispeva tudi skupnost. Zasebno kmetijstvo zaposluje še vedno preveč delovne sile...

ORMOŽ

Babica Francka Majcen odhaja v pokoj

strokovnjaki in zasebni proizvajalci posvetiti vso pozornost posebno v krajih, kjer se posamezni kmetovalci krčevito oklepajo starih načinov proizvodnje in se upirajo uvajanju novih kultur...

Babica Francka Majcenova v Hranjgovcih pri Tomažu ima svoj dom na strmim pobočju Slovenskih goric, med cvetočimi jablanami.

Med njenim šestindvajsetletnim službovanjem v tem kraju so jo prebivalci dobro spoznali, jo veselili sprejemali in vrata njihovih domov so ji bila vedno odprta, v veselju, kakor tudi v stiski, ki spremljata družine Slovenskih goric v življenju, posebno pa matere in dekleta. V razgovoru nam je opisala svoje delo in skrbi v krajih, kjer se prebivalci počasi in za vedno poslavljajo od dokaj zastarelega načina življenja.

Francka Majcenova je do svojega 61. leta starosti marsikaj doživela ter si nabrala bogate izkušnje v svojem življenju. V ta kraj je prišla pred 26 leti kot 35-letna absolutna babiška šola v Ljubljani, ki jo je končala kot štipendistka Splošne bolnice v Ormožu. Mlajša je končala bolničarško šolo in je delala na kirurškem oddelku bolnišnice v Kopivnici in pozneje v varaždinski bolnišnici, kjer se je tudi navdušila za babiški poklic.

Francka Majcen

K Tomažu je prišla kot diplomirana babica, kjer je požrtvovalno pomagala porodicam in otrokom. Marsikje je našla pomanjkanje, revno opremo in borno posteljino. Marsikateri porod je minil tudi brez prisotnosti babice. Revščino in zaostalost je našla predvsem v vinogradniških krajih, zapuščene otroke in doječe matere.

Lani je rodilo na njenem območju 63 žena in deklet, vendar so babice klicale le k 31 porodom. V mnogih primerih še vedno opravi vse porodnica sama, ker tako nič ne stane in ni potrebno nikogar klicati v hišo. V njej marsikje leži porodnica z otrokom brez potrebne pomoči, rjuh in pokrivala. Dogaja se, da mater pijani mož še zmerja, kakor da bi bila sama kriva takšnega stanja pri hihi. Vendar je tudi na območju babice Francke v zadnjem času vedno več mater, ki se rade posvetujejo z babico in zdravnikom glede svojega in otrokovega zdravja.

Preventivna služba je v teh krajih precej razširjena. Vendar babica ne zmore vsega. V času druge svetovne vojne je bilo v tem predelu po okrog 140 porodom letno, kar je precej izčrpalo moči babice Francke. V 26 letih službe je Francka prisostvovala 2180 porodom, v tem času je opravila 27.370 hišnih obiskov po raztresenih hribovih Slovenskih goric. Mnogo je pomagala pri preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni in tuberkuloze.

Po upokojitvi bo Francka še naprej pomagala ljudem, kolikor bo seveda mogoča, ker ji noge niso več tako poslušne. Svoje bogate izkušnje bo prenesla na svojo poklicno naslednico Marijo Kociper. Prebivalstvo ji želi v zasluženem poklju mnogo zdravja in zadovoljstva. DR

Ivanjkovci - turistična točka

V Ivanjkovski dolini in v bližnjih vasi se je življenje v zadnjih letih močno spremenilo. Tod se hitro razvija vinogradniško-sadnjarski obrat kmetijskega kombinata. Kolektiv obrata si je zgradil sindikalno dvorano, ki jo bo uporabljal za seje, predavanja, sestanke in drugo. Dvorana bo koristila tudi družbenim organizacijam. V obratu zaposleni delavci in uslužbenci so pri urejevanju dvorane sodelovali s prostovoljnimi delom ter so v ta namen žrtvovali 2314 delovnih ur. Sindikalna podružnica Ivanjkovci pa je prispevala tudi denarna sredstva, in sicer 94.000 din za električno napeljavo. V novi dvorani je že instaliran televizor, kot prvi na Ivanjkovskem območju. Program radi gledajo mladina in odrasli. Obrat gradi tudi garažo, ki pa bo

dograjena šele do jeseni. S tem bo rešeno najvažnejše vprašanje obrata. Ko bodo preureddli tudi skladišča bodo lahko koristneje uporabljal preurejene prostore, ki bodo v celoti ustrezali potrebam obrata. Za zaposlene v obratu Ivanjkovci bodo v kratkem odprli menzo za prehrano delavcev, ki bodo prejeli topli obrok, dostavljen na delovno mesto po primeritni ceni. Odprli bodo tudi prodajalno mesa in kruha.

Prosvetna dejavnost je v Ivanjkovcih v zadnjem času močno oživel, vendar prosvetnih delavcev še vedno primanjkuje časa za poglobljeno delo na ljudsko-prosvetnem področju.

Obrat ima sadno plantažo na 7,5 ha, ki jo po mnenju strokovnjakov najlepša sadna plantaža v Sloveniji. Leži na jugovzhodnem pobočju in je v lanskem letu bogato rodila. Se pomembnejša sadna plantaža pa je na Hujbarju pri Ivanjkovcih, ki meri 10 ha.

Vinogradništvo predstavlja v Ivanjkovcih osnovno panogo kmetijstva. V zadnjih letih je obrat obnovil 90 odst. vinogradniških površin, preostanek pa namerava obnoviti prihodnje leto. Tako bo skupno obnovljenih 28 ha vinogradov, ki bodo skupno s ostalimi vinogradniškimi površinami dajali dovolj grozdiča za novo vinsko klet v Ormožu, ki bo s pričetkom letošnje sezone začela obratovati. Strokovnega kadra je dovolj, vendar bo moral posvečati več pozornosti sodelovanju višje oblike med oboema sektorjema, da bi zagotovili čim boljše proizvodne uspehe.

Vinogradništvo predstavlja v Ivanjkovcih osnovno panogo kmetijstva. V zadnjih letih je obrat obnovil 90 odst. vinogradniških površin, preostanek pa namerava obnoviti prihodnje leto. Tako bo skupno obnovljenih 28 ha vinogradov, ki bodo skupno s ostalimi vinogradniškimi površinami dajali dovolj grozdiča za novo vinsko klet v Ormožu, ki bo s pričetkom letošnje sezone začela obratovati. Strokovnega kadra je dovolj, vendar bo moral posvečati več pozornosti sodelovanju višje oblike med oboema sektorjema, da bi zagotovili čim boljše proizvodne uspehe.

Prvi maj na ormoškem območju

Na zborovanju v Ormožu 30. aprila zvečer je govoril predsednik občinskega sindikalnega sveta Miklašič Stanko. Sodelovala je tudi godba na pihala, medtem ko je bil ognetmet. Interne prireditve so imele sindikalne podružnice, po obratih v kmetijskem kombinatu »Jeruzalem« Ormož, v tovarni plastične mase »Jože Kerenčič« in v drugih podjetjih v Ormožu. Kolektivi so med prvomajskimi prazniki priredili tudi krajske in daljše izlete. Odhajali so skupinsko v Logarsko dolino, Portorož, Split, in druga večja mesta našega Primorja. Kolektiv kombinata je naredil krajski izlet na obrat »Jeruzalem«, ki je najpomembnejša turistična točka na ormoškem področju.

Pri Tomažu je bila osrednja proslava 30. aprila v prosvetni dvorani. Sodelovala je tudi godba, ognjemet je bil na Kostonju, ki predstavlja najvišjo točko v občini. Zaposleni na obratu Tomaž so že na predvečer 1. maja odpotovali z avtobusom na izlet v Portorož, Reko in Split. Velikonedeljani so častno proslavili 1. maj. V prosvetni dvorani je bilo zborovanje, na katerem je govoril predsednik krajevnega odbora SZDL Kosi Franc. V Ivanjkovcih so praznovali 1. maj na predvečer. Zborovanje je bilo uspešno. Pred zborovanjem je bila izročena svojemu namenu novo zgrajena sindikalna dvorana, ki so jo Ivanjkovci zgradili iz prispevkov in s prostovoljnimi delom. V Središču je bilo na predvečer 1. maja zborovanje ena Gradišću. Govoril je Goršič Drago. Po zborovanju je bilo kresovanje, na dan 1. maja pa splošno ljudsko rajanje. Na Jeruzalemu je bilo zborovanje na predvečer in so se ga poleg občanov udeležili številni gostje-izletniki. Po zborovanju in kresovanju je bila prosta zabava.

ro t. im. žarnih grobišč (ruška skupina). Naselbina sodi v dobo med X. in IX. stoletjem pr. n. št. in ima zvezo z najdišči na Ptujem grad. Hajdini, v Velemu, St. Vidu, Ripaču, Aranyu in z grobišči v Rušah, Mariboru, Dobovi, na Bledu ter z več najdišči v Avstriji in na Češkem. Tov. Perčeva je z odkritjem naselbine v Ormožu mnogo pripomela k nadaljnjemu spoznavanju prazgodovine na naših tleh. Izkopavanje bo nadaljevala še v Školbrovi ulici v Ormožu. Morda bo našla tam tudi grobišče.

Razstavo prihajajo gledat šole, kolektivi in posamezniki iz raznih krajev. Ker bo odprta le do 26. maja, ne zamudite priložnosti in si oglejte zanimivosti ormoške ilirske naselbine! V. K.

Zelezne dveri z okolico

Solarji v praksi

Na področju ormoške občine je deset osnovnih šol, ki so precej neenakomerno porazdeljene po terenu in predstavlja oddaljenost resen problem za otroke iz teh krajev, posebno v deževnem in v zimskem času. Ta težava se bo še povečala za otroke z Runča in bližnje okolice prihodnje leto, ko bo prenehal osmi razred na osnovni šoli Runča zaradi premalega števila učencev v zadnjem razredu. Učenci ukinjenega zadnjega razreda bodo obiskovali pouk v treh najbližjih šolah v Ormožu, v Veliki Nedelji in v Ivanjkovcih. Zadnja leta je obiskovalo na Runču pouk v osmem razredu le 12-14 učencev. Glede na to prihodnje leto na Runču ne bo več osmega razreda in bo potrebno otrokom nuditi primerno prevožno sredstvo za obiskovanje sosednjih šol.

Učenci osmih razredov deseti osnovnih šol na področju občine Ormož so prejšnji teden končali šestdnevno prakso v podjetjih. Predstavniki ormoških podjetij so učence v veseljem sprejeli ter jih že ob pričetku prakse seznanili s tehnološkim postopkom in s proizvodnim planom podjetja. Učenci se so razdelili po skupinah že šole posameznim podjetjem. Največji vpliv na izbor učencev so imeli učitelji, ki so formalni skupine z učenci z istimi željami glede bodočega poklica. Na praksi je bilo 203 učencev, ki so bili razdeljeni v takšna podjetja glede na delovna mesta, da je lahko ocenil vsak posameznik dobre in slabe strani svojega bodočega poklica. Nekaterim učencem ni bilo mogoče

ustreči glede njihovih želja. Nekateri so namreč želeli delati v industriji, pa ni bilo dovolj prostih mest. Učenci so med prakso pokazali posebno zanimanje za način nagrajevanja. Zato so predstavniki podjetij učence na posebnih predavanjih seznanili z novim plačilnim sistemom in delitvijo čistih in osebnih dohodkov v podjetju.

Namen prakse ni bilo delo, ampak, da bi se mladina seznanila s svojim bodočim poklicem in hitrim gospodarskim razvojem. Učenci so v podjetjih sodelovali v vseh fazah proizvodnega procesa, kar jim je omogočilo dober pregled nad proizvodno izdelavo. Med prakso je bilo pri učenceh opaziti, da živijo vaški otroci pod vplivom svojih staršev in da ti v največji meri odločajo o izbiri poklica svojih otrok. V takih primerih otroki ne pridejo v poštev za svojih nagnjenih. Starši bi naj upoštevali želje in veselje svojih otrok pri izboru njihovega poklica, ki so enako vredni. Mišljenja, da so poklici, pri katerih se zaposleni umaže, je mišljenje nekaterih zaostalih ljudi, ki cenijo umsko delo više od fizičnega.

Danes ima vsak mladinec veselje do poklica, ki mu bo v življenju ugajal. Odprta vrata srednjih in vajeziških šol že čakajo na nove dijake, ki se bodo z veseljem usposabljali v koristne člane naše družbe, nekateri matere sprašujejo sosede, kam s svojim sinom po končani osemletki. Sosedja pripravijo, naj ostane sin doma, kjer da ima dovolj dela in jela, vendar se sinovi v zadnjem času ne zadovoljujejo s

takšnimi nasveti. In pride čisto do nesporazumov med starši in otroci. Starši bi se naj posvetovali z učiteljem ali v poklicni posvetovalnici, kam bi naj usmerili svoje otroke.

Učenci so v času prakse bili zelo pridni in poslušni. Prihajali

so redno na svoja delovna mesta in opravljali predvidena dela marljivo in točno. Hrano so prejeli v podjetjih in tudi tople obroke kosila, za vloženi trud pa so ob koncu prakse nekatera podjetja podelila učencem denarne nagrade in priredila zaupko. Opekarna Ormož je imela na praksi 18 učencev, ki so ob zaključni večerji prejeli vsak po 2000 din. RD

Zanimiva razstava

Pretekli ponedeljek so odprli v reformatariju bivšega dominikanskega samostana v Ptujii II. občasno razstavo z naslovom »Gradivo iz prazgodovinske naselbine v Ormožu«. Razstava bo odprta vsak dan razen ponedeljka do 26. maja t. l. Razstavo je odprl predsednik muzejskega sveta tov. Karel Sepec ob navzočnosti nad 30 obiskovalcev, kustos ptujkega muzeja arheologinja tov. Bernarda Perc pa je vodila po razstavi, ki jo je uredila s sodelavci muzeja. Ilirska naselbina v Ormožu na prostoru za starim sodiščem, kjer je bil vrt, je bila odkrita leta 1955. Vse do leta 1961 je arheološki oddelček mestnega muzeja v Ptujii sistematično raziskoval najdišče, ki meri 43 a. Iliri so bili naseljeni na terasi ob reki Dravi, ki je varovala naselbino od juga, na severu pa je bilo selišče utrjeno z nasipom in jarkom, kar je še danes deloma ohranjeno. Stavbe so imele pravokoten tloris in bile grajene iz bruten Jame, kjer so bila vkopana bruna, se dobro vidijo. Med hišami so bile poti, tlako-

vane s prodcem. Ognjišča so bila na prostem. Okrog ognjišča so našli velike, do 50 litrske posode za vodo. Te vrče je bilo razstaviral restavrador Gojkovič.

V naselbini so našli precej keramične, kakor: srahrene posode, skodele, čaše, vrče, miniaturne posode, ki so imele lepo ornamentala tehniko s plastičnimi, vdolbenimi, vrezanimi in žigosanimi ornamentali, dalje kozle, pečke, obežila vretenca. Našli so tudi idolioplastiko ter predmete iz bron (nakit, orodje), kamna (sekire, klaviva) in roževine. Zanimiva sta meč iz bronaste dobe, ki sicer ni bil najden v naselbini, ampak na nekem podstranju v Ormožu in neolitška sekira ter predmet iz gomile na Hardeku pri Ormožu.

O naselbini je bila izdelana vsa potrebna dokumentacija: opis, slike, tlorisi, profilni in fotografije, predmeti pa so v laboratorijih restavrirani. Vse gradivo hrani muzej v svojih zbirkah.

Ilirska naselbina v Ormožu spada v prehodno dobo med bronasto in železno, t. j. v kulturo

All ste že naročili »TEDNIK« za svojega sina, ki odslužuje kadroviski rok v JLA?

Stanko Prejac

Stanko Prejac iz Ptuj, gasilski častnik, član ptujске gasilske organizacije že 23 let, poveljniki operativne enote že 10 let, večkrat odlikovan, ki je sodeloval doslej pri gašenju nad 340 požarov in pri različnih reševalnih akcijah, zasluži da ga ob njegovi 50-letnici predstavimo krogu naših bralcev kot enega izmed občanov, ki je javnosti premočno znan.

Ob njegovem jubileju so se ga spomnili njegovi najstarejši gasilski sodelavci s predsednikom Občinske gasilske zveze tov. Marjanom Berličem na čelu s spominskih darilom, čestitkami in pozivom, naj ostane še naprej v gasilskih vrstah enako aktiven in naj se še dalje s tako vneto zavzema za vzgojo mladine v gasilskih vrstah kot se je doslej.

Stanko Prejac je videl v nesreči že nešteto ljudi. Poziv sirene na pomoč ga je vedno potegnil na zbornu mesto in nešteto krat se je vračal med zadnjimi domov. V reševalnih akcijah je bil organizator in reševalec, je bil član komisije, ki je ugotavljala škodo ali komisije, ki je ugotavljala vzroke nesreče. Zgodaj v življenju je sprejel svojo obveznost, da bo ljudem v pomoč, ko so v nevarnosti njihova življenja in premoženje in v tej obveznosti je ostal dosleden.

Med vrstniki — gasilci nikdar ni pokazal, da jim je predpostavljani, ampak da jim lahko s svojimi dragocenimi izkušnjami pomaga pri delu da se bodo hitreje, laže in pravilneje lotili akcije in da bo nesreča preprečena ali premagana ob manjši škodi. Dragocene so njegove izkušnje zlasti glede na preventivno službo, na varovanje ljudi in premoženja

pred nesrečo s pravočasnim in pravilnim merami, ob katerih ljudje radi sodelujejo in pomagajo zagotoviti uspeh.

Ob njegovi 50-letnici so mu nešteti neznanci hvaležni za svojo pomoč. Znanci mu skupno z njimi želijo, da bi ostal še dolgo čil in zdrav in da bi bil še dolga leta svojim mlajšim gasilskim vrstnikom kot učitelj in vzor poštenega občana, ob čigar dejanjih se odločajo za gasilstvo vsi, ki vidijo v tej službi visoko humano delo v pomoč bližnjemu. Ta služba vedno mnogo zahteva in njene zahteve izpolnjujejo lahko le tisti, ki jim je nadvse draga domovina, vse, kar jo poveljuje nad ostale v našem vsakdanjem delu in življenju. Pomoč bližnjemu je del te veličine in nova Jugoslavija potrebuje mnogo takih ljudi, saj sloni tudi na njih naša politika, ki jo čeni ves svet.

V KUNGOTI SO IMELI POSEBNO VISOK MLAJ

Z letošnjim mlajem se je mladinska organizacija v Kungoti na Dravskem polju pri Ptuj posebej postavila. Na vaškem prostoru se je zbrala na dan 1. maja popolna mladina in je ob pomoči starejših moških ob splošnem obhajenju zbranih deklet in žena postavila visok mlaj in zastavo na vrhu in z 10 močnimi žarničarji barv jugoslovanske zastave. Vse priprave za postavitev mlaja je vodil predsednik mladinske organizacije tov. Martin Panikvar ml. Pod mlajem se je razvilo splošno, vaško veselje, v katerem so sodelovali mladi in odrasli. Poveljstvo je bilo praznovanje pod mlajem na vaškem prostoru, potem pa so odšle skupine po hišah in so se tam dalje veselile in zabavale.

Iz leta v leto je praznovanje prvega maja v Kungoti množičnejše in se je razvilo v pravi vse ljudski praznik, ob katerem je toliko večje veselje, ker se veselijo skupno z vaščani vsi njihovi domačini, ki pridejo iz različnih krajev domov na obisk, kjer so sicer v službi ali v različnih solah.

Letošnje skupno praznovanje 1. maja je poteklo v skupni želji, da bi imela sčasoma tudi Kungota svojo dvorano za družbene prireditve in proslave kot imajo take dvorane že po drugih vaseh. Iz leta v leto se družabnost bolj stopnjuje in povsod radi praznujejo ob dnevi, ko je praznovanje po vseh krajih naše domovine.

Krasen je razgled od Golovih v Gradšču pri Borlu na borlski grad ob Dravi

Letovišče Grad Borl je zopet odprto

Prvomajski praznični dnevi so bili za letošnje turistično sezono na Borlu dnevi otvoritve in množičnega obiska restavracije grad Borl in njegove krasne okolice.

Na prostoru pred vhodom na gradsko dvorišče je bilo razvrščenih mnogo osebnih avtomobilov in avtobusov že od nedelje 29. aprila 1961 pa vse dni čez prvomajске praznike. Stalni gostje tega letovišča so se vrnili vanj že v začetku letošnje sezone, z njimi pa so prišli tudi novi, ki še teh krajev niso poznali in so se za nje navdušili — že ob prvem pogledu na njem. Marsikogar je takoj po izstopu iz avtomobila zaneslo k kopalnemu bazenu, ki je že blizu popolne zgotovitve. V skupinah so se gostje pomenkovali med seboj, ali pa jim je upravitelj letovišča tov. Dušan Korenjak tolažil vse od zamisli za bazen pa vse do sedanjega stanja njegove ureditve. Bile so težave in sčasoma jih je kolektiv premagoval. Delali so v okviru svojih možnosti. Ko je zmanjkalo denarja, se je delo ustavilo. Mnogi so bili upravitelji letovišča v pomoč z nasveti in drugiče, vsačdo pač po svojih možnostih. Zahvalo vsem bodo izrekli ob otvoritvi bazena, ki bo za ta del Haloz, zlasti pa za goste, ki bodo prihajali ob sobotah nedeljah in drugih dneh, nekaj izredno važnega in koristnega. Sedaj, v zadnjem delu del so tudi še

znatne težave in ravno sedaj se je tov. Korenjak pomenkoval o njih z uglednimi in vplivnimi gosti, ki so prišli na obisk iz Maribora in Ptuj, v dobri veri, da bo kaj pomoči mogoče doseči tudi iz Maribora, če že Ptuj zanje nima več možnosti.

Po dovržitvi bazena ima uprava letovišča Borl namen urediti še stolp na vzhodni strani gradu, ki je že v zelo slabem stanju in ga je res nujno popraviti. To je najbolj pereče vprašanje, ker bi bilo škoda namesto stolpa streho zravnati in s tem spremeniti podobo gradu.

Po izjavi upravitelja letovišča tov. Dušana Korenjaka bo letošnje leto glede turizma za sam Borl leto novih obiskov in bivanja gostov iz domače dežele pa tudi iz zamejstva, saj se slednji že pripravljajo za nekaj dnevno bivanje v gradu in njegovi okolici. Za za konec tega meseca imajo napovedani precej obiskov in nekaj nočevanj, slednjih pa bo potem vedno več, saj je cesta Maribor—Zagreb še vedno zelo važna prometna žila, s katere rad marsikdo zavije na kratek počitek v prijetni senci v grajski jedilnici ali pa na pro-

Zahvala za pomoč Dalmaciji

Odbor za pomoč in obnovo v Trpanju (pretrsnu področje v Dalmaciji) je pred kratkim poslal na naslov Občinskega odbora SZDL v Ptuj zahvalno pismo naslednje vsebine:

Ko smo si nekoliko opomogli po posledicah teške elementarne nesreče se čutimo dolžni najpriščneje zahvaliti se za vaš prispevek. Zahvaljujemo se vam v prepiranju, da je tudi ob tej priložnosti prišla do polnega izraza solidarnost vseh naših ljudi kot rezultat veličastno dosežene pridobitve. To dejstvo nas je krepilo, ko nam je preostala le še moralna sila, ki edina zagotavlja obvladavanje čezlo na pogled neprehodnih preprek.

Naši napor, ki ste jih vi moralno in materialno v mejah svo-

jih možnosti ublažili, prispevajo k zaželjenemu cilju. Pred kratkim smo odprli promet na popravljene cesti, kmalu bo tudi prišla voda po novem vodovodu. Z urediteljstvo obale, kopališča in ostalih objektov bosta Trpanj in gostoljubni Peleješec pripravljena zopet nuditi svoje tradicionalno gostoljubje.

Za vašo skrb, pozornost in razumevanje ter prispevek še enkrat najlepša hvala in topel tovariški pozdrav.

Odbor za pomoč in obnovo Trpanj

stem, kjer so razpostavljene mize. Prav radi prihajajo sem stariši z otroci, saj imajo otroci za svojo razigranost in zabavo dovolj prostora, pa če hočejo tekat po ravnem ali pa po strmih hribu.

Ko bo v Ptuj odprt še novi hotel, ker bi naj bilo že za občinski praznik, bodo bližnje izletne točke, med njimi tudi grad Borl deležne stalnih obiskov Ptuj, saj je tudi slabo obveščeno turistu znano, da je Ptuj lep, še lepša in zanimivjša je njegova zelena, prijazna okolica. Borl bo ob vsem tem ostal privlačna vzhodna turistična točka, ki je dosegljiva po asfaltni cesti med prijaznimi vasi na Ptujem polju, iz katerih tudi rada zahaja na Borl mladina in se tam iz srca razvedri in napleše.

KIDRIČEVO

Na 1. seji novoizvoljenega tovarniškega odbora sindikata 23. aprila 1962, je bil izvoljen za predsednika tov. Boris Solovjev, za

podpredsednika tov. Franc Klemenčič in za tajnika tov. Zdravko Turšek.

Novoizvoljeni odbor šteje 15 članov, od tega so 3 članice, 4 mladinci, 8 članov ZKS, 7 članov centralnega delavskega sveta tovarne. Od 15 članov odbora je 11 delavcev in 4 nameščenci. Od prejšnjega odbora so ostali v novem odboru 4 člani, ostalih 11 pa je novoizvoljenih iz članstva sindikalne organizacije, ki doslej niso bili v tovarniškem odboru.

Na prihodnji seji, ki bo v kratkem, bo novoizvoljeni odbor izdelal plan dela po predlogih in priporočilih iz občnega zbora ter po sprejeti stališčih.

Med glavnimi nalogami novega odbora bo tudi v bodoče ostala skrb za dosledno izvajanje pravilnika o delitvi dohodka in za vztrajno odstranjevanje napak in pomanjklivosti. Nadalje bo sindikalni odbor v vsestransko pomoč novoizvoljenim samoupravnim organom pri izvajanju njihovih nalog.

Dopisujte v
TEDNIK

DVAJSETLETNICA SLOVENJEGORIŠKE ČETE

Zavezniki slovenjgoriške čete v Placarju

Aktivisti osvobodilne fronte ki so pripravljali javke in zavetišča slovenjgoriškim partizanom leta 1942, so našli tudi v Placarju pri Ptuj svoje postojanke. Pri kovaču Jožetu Frasu sta se zgodili spomladni oglasila Lacko in Osoj-

nik in ga pridobila za osvobodilno delo. Od tedaj je Jože Fras zbiral med zavednimi Slovenci hrano za partizane in druge prispevke. Pri njem so se oglašali borci slovenjgoriške čete, med njimi tudi Alojz Čeh, iz Cerkevnejske, ki je po bitki pri Mostju izdal okupatorju tovaršice, ki so četi pomagali.

Nemci so zato nekaj dni po bitki pri Mostju prišli s kamioni in odpeljali Frasa in njegovo ženo Marijo v Maribor. V ječi sta veliko prestala in nazadnje so ju v Mariboru ustrelili 4 oktobra 1942, med 143 talci. Žena je bila stara 53 let, mož pa 54. Oba sta bila že pred okupacijo naprednega mišljenja, brava Ljudske pravice in povezana s komunisti. Za svoje prepričanje, za boljšo bodočnost svojega naroda sta darovala svoje življenje.

Partizanske postojanke V Strmecu

Aprila 1942 so prvi partizani slovenjgoriške čete stanovali precej dni v prazni hiši v Strmecu številka 30. K njim so hodili in vodili politične sestanke politični aktivisti OF, predvsem Jože Lacko. V hiši so imeli tudi svoje skladišče orožja, municije in hrane. Iz hiše so se umaknili, ko jih je opazil vinar iz sosednje hiše.

Drugo postojanko so imeli v Strmecu pri Kocmutovih. V hiši so imeli večkrat sestanke in družina je borca gostoljubno sprejemala.

Večkrat so partizani prespali tudi pri kmetu Ozmeču v Strmecu, ki je partizanom dal nekajkrat hrano in prenočišče v svoji kleti. Od njega je skupina partizanov pod vodstvom Vinka Reše odšla 7.

Aprila 1942 so prvi partizani slovenjgoriške čete stanovali precej dni v prazni hiši v Strmecu številka 30. K njim so hodili in vodili politične sestanke politični aktivisti OF, predvsem Jože Lacko. V hiši so imeli tudi svoje skladišče orožja, municije in hrane. Iz hiše so se umaknili, ko jih je opazil vinar iz sosednje hiše.

Drugo postojanko so imeli v Strmecu pri Kocmutovih. V hiši so imeli večkrat sestanke in družina je borca gostoljubno sprejemala.

Aprila 1942 so prvi partizani slovenjgoriške čete stanovali precej dni v prazni hiši v Strmecu številka 30. K njim so hodili in vodili politične sestanke politični aktivisti OF, predvsem Jože Lacko. V hiši so imeli tudi svoje skladišče orožja, municije in hrane. Iz hiše so se umaknili, ko jih je opazil vinar iz sosednje hiše.

Drugo postojanko so imeli v Strmecu pri Kocmutovih. V hiši so imeli večkrat sestanke in družina je borca gostoljubno sprejemala.

Aprila 1942 so prvi partizani slovenjgoriške čete stanovali precej dni v prazni hiši v Strmecu številka 30. K njim so hodili in vodili politične sestanke politični aktivisti OF, predvsem Jože Lacko. V hiši so imeli tudi svoje skladišče orožja, municije in hrane. Iz hiše so se umaknili, ko jih je opazil vinar iz sosednje hiše.

Drugo postojanko so imeli v Strmecu pri Kocmutovih. V hiši so imeli večkrat sestanke in družina je borca gostoljubno sprejemala.

Aprila 1942 so prvi partizani slovenjgoriške čete stanovali precej dni v prazni hiši v Strmecu številka 30. K njim so hodili in vodili politične sestanke politični aktivisti OF, predvsem Jože Lacko. V hiši so imeli tudi svoje skladišče orožja, municije in hrane. Iz hiše so se umaknili, ko jih je opazil vinar iz sosednje hiše.

Drugo postojanko so imeli v Strmecu pri Kocmutovih. V hiši so imeli večkrat sestanke in družina je borca gostoljubno sprejemala.

Aprila 1942 so prvi partizani slovenjgoriške čete stanovali precej dni v prazni hiši v Strmecu številka 30. K njim so hodili in vodili politične sestanke politični aktivisti OF, predvsem Jože Lacko. V hiši so imeli tudi svoje skladišče orožja, municije in hrane. Iz hiše so se umaknili, ko jih je opazil vinar iz sosednje hiše.

Drugo postojanko so imeli v Strmecu pri Kocmutovih. V hiši so imeli večkrat sestanke in družina je borca gostoljubno sprejemala.

Junija 1942 v Vintarovec, kjer je napadla orožniško postajo.

Med prebivalci v Strmecu niso bili vsi na strani partizanov, saj je moral nekdo javiti, da se pri Kocmutovih zbirajo partizani. Ze na koncu julija so se pripeljali v Strmec gestapovci po Janeza Kocmuta Zaprijo so ga v ptujске zapore, nato odpeljali v mariborske, kjer so ga ustrelili 4. novembra 1942 med 97 talci.

Avrguta so odpeljali v Maribor še druge Kocmutove, Janezovega očeta Franca in mater Marijo ter njegovo ženo Ottiljo. Janezovi starši niso preživeli gorja v taborišču, oba sta tam od hudega umrla; naščuša od vsega je bila smrt njegove 28-letne sive Janeza.

Žena Ottilija je v internaciji v Nemčiji rodila sina in se je vrnila po osvoboditvi v domovino.

Se nekeje v Strmecu so imeli partizani svojo postojanko, v gozdu Lisinjaku ob cesti Desternik—Strmec, kjer so si zgradili bunker, da bi se vanj umaknili ob hudi nevarnosti. Res so se vanj večkrat zatekli. Včasih pa so se oglašili tudi pri Vodovi družini, ki so jo Nemci tudi odpeljali v internacijo.

Borci v Trnovskem vrhu

Osojnik in Lacko sta tudi v Trnovski vasi pridobila nekaj zavednih družin za osvobodilno fronto. Med najbolj poštvalne zaveznike štejemo Frasovo in Slodnjaka

kovu družino. Slodnjak in njegova žena sta pomagala partizanom celo pri njihovih akcijah.

Gestapovci iz Ptuj so zvedeli za sodelavce Osvobodilne fronte v Trnovskem vrhu. Na koncu julija 1942 so že iznenadili Slodnjakove gestapovci, ki so vdrli v hišo in jih odpeljali v Ptuj, nato pa v Maribor, nazadnje pa v Celje, kjer so Stanislava Slodnjaka ustrelili med 70 talci že 30. julija 1942. Kdo je bil kriv tudi te smrti mladega, komaj 28 let starega zavednega slovenskega kmeta? Vemo, da je bil temu zločinu kriv poleg okupatorja tudi izdajalec. Leta 1943 je v internaciji umrla Slodnjakova žena Terezija, stara 31 let.

Slodnjakova sta zapustila dva otroka — partizanski siroti

Partizani so se ustavljali tudi pri Frasovih v Trnovskem vrhu. Nekdo jih je izdal in gestapovci so prišli ponje 19. julija 1942. Obkolili so domačijo. Fras je bil ravno v hlevu. Poskušal je zbežati, a na begu so ga ranili in ujeli. Oba, Genevofe stara 32 let in njegova moža Franca, starega 28 let so ustrelili v Mariboru med 143 talci, 4. oktobra 1942. Njihovi otroci — partizanski sirote so se vrnili po osvoboditvi iz internacije v Nemčiji.

(Dalje prahodnjiti)

V. R.

Podgorci

TOVARISU V ZADNJE SLOVO

Dne 20. aprila t. l. je tukajšnja okolica iznenadila tragična vest, da je za vedno

preminil naš dober tovariš in agilen sodelavec IZUD v Podgorcih Maks Zuran iz Podgorce.

Zvesto in z razumevanjem je vsilil dolgo let prosvetno delo odrskega igralca, knjižničarja in pevca. Ljubil in ponosen je bil na svojo narodnost. Kot vztrajen samouk praktičar se je v svoji sposobnosti in moški odločnosti tudi mnogo udeleževal v prizadevanju za sodoben tehnični napredek in preobrazbo kmetijstva. S svojim koristnim znanjem je rad pomagal vsakomur, kjer je le mogel. Mnogoštevilna množica ljudstva, ki ga je ob pogrebu, dne 22. t. m. spremljala na njegovi zadnji poti, je dokazala njegovo priljubljenost in spoštovanje. — Bodí mu ohranjen hvaležen spomin. — Mirna in lahka naj mu bo ljubljena slovenska zemlja. —
-jek-

K članku

-Pretirana sebčnost-

V članku v »Tedniku« št. 12, sem bil na 3. strani pod naslovom »Pretirana sebčnost« prikazan javnosti kot brezobziren in nasilen stanodajalec Voda Katarine, proti kateremu je moralo nastopiti celo Okrožno sodišče v Mariboru in me obsoditi na pogojno, vzgojno kazen.

Izzvan sem, da se moram javnosti potožiti zaradi težav, ki se že zdijo Vodovi kot tudi meni in moji družini neresljive in nevzdržne Vodova ne dobi drugega primerne stanovanja, da bi se izselila iz dela hiše, ki sem ga kupil s svojimi prihranki in kreditom, moja družina in jaz pa bi končno po 6 letih radi uporabljali celotno stanovanje, ki nam v celoti tudi pripada in ker ga potrebujemo. Zaradi teh problemov se zdí Vodovi v tem stanovanju ravno tako neprijetno kot nam, ker sva tako dve družini v zaslinih stanovanjih, iz katerih očitvidno ob dosedanjem prizadevanju in težkem medsebojnem vzdušju ni izhoda.

Ne bi rad za nazaj prikazoval javnosti, kakšne težave nastanejo in so nastajale med nami zaradi prisilnega bivanja v tem stanovanju, rad pa bi vedel za bodoče, kdaj in kako bo to naše vprašanje rešeno. Zdi se mi, da smo že obojni, vso dozo upanja in potrpežljivosti izčrpali do dna in da to tudi temeljito občutimo. Kot vozač motornega vozila — tovarnega avtomobila nimam mirnega dne, ker se zavedam, da se bom po delu zopet vrnil v hišo, kjer se ne morem spočiti ob zavesti, da bom kmalu imel stanovanje kot sem si ga želel, ko sem se odločil za nakup dela hiše. Ob takem stanju sem postal, enako žena in otrok, skrajno občutljiv in razdražljiv in enako je pri Vodovih. Ni čudno, če prihaja do nevše-

nosti, ki jih tudi sorodniki Vodove ne morejo odobravati.

Ob vsem tem bi rad vedel samo eno, kdaj bodo imeli Vodovi srečo dobiti tako stanovanje, ki se bodo vanj voljni vseliti? S tem bo rešeno tudi moje vprašanje in s tem dnevem se bo za nas začelo novo življenje, življenje v miru, brez sporov in vsega, česar si nikdo ne želi.

Mnogo družin je že v Ptujju kupilo stanovanje, v katerih so bili stanovalci in malo je takih, ki bi se po 6 letih imeli težave z vseživljajo. Upam, da bo končno tudi meni naklonjena sreča da se bo to zgodilo v doglednem času. S tem, da bodo prenehale težave za Vodove, bodo tudi za me in mišlim, da bodo vsi vplivi v korist Vodove toliko zalegli, da se bo končno lahko umaknila iz sedanjih težav in da bo prepuštila svoj dosedanjí prostor naši družini in celotni del zgradbe v tako upravljanje in vzdrževanje, kakor ga zahteva Zakon o stanovanjskih razmerjih, ki je objavljen v Urad. listu FLRJ št. 17 z dne 25. aprila 1962.

Ivan Majerič

MAJŠPERK

Center za strokovno izobraževanje v »Volnenki Majšperk« skrbi za člane ZBNOV, ki so neposredni proizvajalci glede njihove nadaljnje strokovne izpolnitve. 20. maja t. l. bo 16 članov ZBNOV in 20 ostalih opravljalo izpite za kvalificirane delavce tekstilne stroke. Strokovno komisijo bo dal Okrajni ljudski odbor Maribor. Takí izpiti so letos prvi v Majšperku.

V »Volnenki Majšperki« je bilo iz Osemletke Majšperk v 3 dnev-

Včeraj, danes in jutri v sindikatih občine Ptuj

Med VI. in VII. občnim zborom ObSS Ptuj je minilo leto dni in ob obračunu dela ugotovljamo, da so napori sindikatov za hitrejši razvoj gospodarstva, za izboljšanje življenjskih pogojev, za nadaljnji razvoj in utrjevanje delavskega samoupravljanja ter za utrjevanje novih odnosov med ljudmi, našli potrditev v doseženih uspehih.

Sindikati ptujске komunne so po VI. občnem zboru ObSS reševali odgovorne politične naloge pri uresničevanju novega gospodarskega sistema, nadaljevanju boja za poslednje uresničevanje delitve dohodka po delu in nadaljnega razvoja ter izpopolnjevanje delavskega in družbenega samoupravljanja, za poglobljanje odločilne vloge neposrednih proizvajalcev in njihovega vpliva na vsa področja našega družbenega dogajanja.

DELO PLENUMA IN PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

Plenum ObSS se je sestel na 8. rednih zasedanjih. Predsedstvo ObSS je imelo 16 rednih sej in 1 izredno. Z uspehom je bila izvršena druga delovna konferenca Zveze sindikatov občine Ptuj, ki je spodbudno vplivala na povečanje politične aktivnosti sindikalnih organizacij. Številne slabosti v delu ObSS in nekaterih vodstvih v sindikalnih podružnicah so bile odpravljene. Zraven tega je ObSS, da bi nudil čim konkretnije pomoč sindikalnim podružnicam, organiziral 25 sektorskih posvetovanj za predsednike in tajnike sindikalnih podružnic, člane izvršnih odborov in predsednike delavskih svetov in upravnih odborov. Poleg tega je bilo za sindikalni politični aktiv več predavanj, da bi se sindikalni delavci boljše seznanili z

letnem delovnem obdobju sestali na 687 sejah. Članstvo sindikalnih podružnic pa se je sestalo na 346 sestankih in delovnih konferencah ter na 165 posvetovanjih. Pri analiziranju vprašanj, o katerih so bile razprave, je ugotovljeno, da so 411-krat razpravljali o organizacijskih, kadroviskih in finančnih vprašanjih, 393-krat o gospodarskih vprašanjih in družbenem standardu ter 326-krat o izobraževanju proizvajalcev, kulturnoprosvetni dejavnosti, tisku, športu, letnem oddihu in podobno.

Glavno središče politične aktivnosti sindikalnih podružnic je bilo usmerjeno na uresničevanje novega gospodarskega sistema, oblikovanje politike notranje delitve dohodka in nadaljnje poglobljanje oblik neposrednega delavskega samoupravljanja. Zelo pomembno vlogo so sindikalne podružnice odigrale pri izvedbi decentralizacije delavskega samoupravljanja in decentralizaciji sindikalne organizacije.

Letošnji občni zbori sindikalnih podružnic so bili med najboljimi in najuspešnejšimi v večini sindikalnih podružnic, predvsem zato, ker so dejansko obravnavali najaktualnejše probleme s področja gospodarstva, delitve dohodka, notranjih odnosov, vloge in nalog proizvajalcev in upravljanju in njihovih pristojnostih v ekonomskih enotah in podobno. Sindikalne podružnice so se v glavnem že uspele uveljaviti v delovnih kolektivih, kot politična organizacija vseh zaposlenih delavcev in uslužbencev, postale so tribuna, preko katere delavci svobodno izražajo svoje probleme in predloge kakor tudi kritične pripombe do raznovrstnih vprašanj. Kljub vsemu temu pa še obstajajo nekatere sindikalne podružnice, ki jih ni čutili v

didatih za člane novega plenuma ObSS.

Prve sindikalne sektorske konference so se pokazale kot izredno uspešna oblika za reševanje problemov na posameznih področjih in bi se naj v bodoče bile takrat, ko bo zato na posameznem področju potreba.

PRIJATELJSKO SODELOVANJE MED SINDIKATI VARAZDINA—ČAKOVCA—PTUJA

Spomladi leta 1961 se je pričelo razvijati sodelovanje med občinskimi sindikalnimi sveti občin Varaždina, Čakovca in Ptuja, ki je v 1-letnem obdobju ustvarilo iskreno prijateljstvo med delovnimi ljudmi vseh treh občin.

Rezultat dosedanjega sodelovanja pa je bil »Teden bratstva in prijateljstva delovnih ljudi občin Varaždina, Čakovca in Ptuja«, ki je bil posvečen mednarodnemu delavskemu prazniku 1. maju v času od 25. do 28. aprila 1962 v Ptuju. Pri izredno kvalitetnih kulturnih prireditvah je sodelovalo nad 250 nastopajočih.

DELAVSKO IN DRUŽBENO SAMOUPRAVLJANJE

Najbistvenejše, pri čemur so bile v preteklem letu angažirane vse politične sile v komunah, predvsem pa sindikati je boj za nadaljnji razvoj socialistične demokracije za zgraditev in utrditve novih družbenih odnosov in nadaljnje zboljšanje dela organov delavskega samoupravljanja.

Z uresničevanjem novega gospodarskega sistema je bil storjen nadaljnji odločilni in pomemben korak k decentralizaciji delavskega samoupravljanja v naših gospodarskih organizacijah. Samoupravljanja

Ob dnevu Osvobodilne fronte Slovenije je nastopilo 27. aprila 1962 v gledališču v Ptuj v okviru »Tedna bratstva in prijateljstva« 30 članov in članice sekcije »Seljaške sloge« iz Nedeljiča, občina Čakovec in sicer z narodnimi pesmi in pesmimi. Vodil jih je Lenart Znidarič. Mnogo zaslug za to srečanje v Ptuj ima tudi Vinko Lisjak, upravnik ljudske univerze v Čakovcu.

nja, ki je ustvarila 42% skupnega narodnega dohodka. V letu 1955 pa se je na prvo mesto pozpela mlada — večinoma po vojni zgrajena industrija, ki je že v tem letu ustvarila 35% skupnega narodnega dohodka. Ta skok v industriji in kakovostni preskok v proizvodnji na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev je odločilno vplival tudi na spremembo socialne strukture prebivalstva. V tem obdobju se je na novo zaposlilo v komunah in izven nje nad 7000 oseb. Zaradi zaposlitve in preselitve v mesta in industrijska središča se je število kmečkega prebivalstva zmanjšalo od 80% na 58%, število industrijskega prebivalstva pa se je povečalo od 20% na 42%, t. j. za 22%.

Drugo značilno obdobje se je uspešno zaključilo leta 1960, ko je bila na glavnih gospodarskih področjih eno leto predromom dosežena tista raven proizvodnje, ki je bila predvidena po 5-letnem planu za leto 1961.

Zaradi intenzivnega razvoja gospodarstva v preteklem obdobju se je močno povečal skupni narodni dohodek. Narodni dohodek na enega prebivalca se je povečal od 88.000 din v letu 1956 na 177.000 din v letu 1960, t. j. za 100%.

V preteklem 10-letnem obdobju se je v ptujski komunah zelo okrepljen družbeni sektor gospodarstva, na katerega je v letu 1950 odpadlo le 30% družbenega bruto proizvoda, medtem ko je v letu 1960 ustvaril že 50% vsega družbenega bruto proizvoda.

Tudi leto 1961 pomeni nadaljnji korak v gospodarskem razvoju komunne. Družbeni bruto proizvod se je povečal od 28 milijard 163 milijonov v letu 1960 na 30 milijard 331 milijonov v letu 1961 ali za 7,7%. Vzporedno s tem je sledil tudi porast narodnega dohodka od 11 milijard 493 milijonov v letu 1960 na 12 milijard 405 milijonov v letu 1961 ali za 7,9% ozir. se je narodni dohodek na enega prebivalca povečal od 180.829 din v letu 1960 na 195.009 din v letu 1961, t. j. za 7,8%.

Kljub velikemu napredku in hitremu gospodarskemu razvoju, ki je bil dosežen v preteklem obdobju, spada ptujška občina še vedno med področja z razmeroma enostavno strukturo gospodarskih dejavnosti in v vrsto manj razvitih komun. Zato družbeni plan za leto 1962 opravičeno poudarja, da je razvoj gospodarstva osnova razvoja ostalih dejavnosti, kar pomeni, da bo razvoj družbenega standarda odvisen od materialne proizvodnje. Zaradi tega se kot najpomembnejše naloge tega leta postavljajo: proizvodnja, izvoz in varčevanje. Glede na to postavlja družbeni plan

v letu 1962 take naloge, ki bodo pospešile gospodarsko aktivnost do take stopnje, da se bo povečal družbeni bruto proizvod za 9,5%, narodni dohodek pa za 9,6% v primerjavi z letom 1961.

Poglejmo na kratko še delo sindikatov na ostalih področjih našega družbeno političnega življenja.

Noviteta splošnega družbenega dogajanja in sprememb družbenih odnosov v naši ekonomiki je narekovala tudi precejšnje spremembe kakor v gospodarstvu tako tudi v javni upravi.

Težnja principov novih oblik gospodarstva je bila, da se tudi v javni upravi uvede določene oblike delitve sredstev po delu.

V tem organu sta se posebna komisija in pa sindikat temeljito pripravila za izvedbo analitične ocene delovnih mest, ki je bila predpogoj za čim real-

nejšo osnovo nadaljnega izpopolnjevanja sistema nagrajevanja in decentralizacije. V skladu s temi principi so organi uprave začeli reševati vprašanje notranje delitve sredstev, ki bo popolnoma samostojna in brez kakršnih koli omejitev.

Glede na takšen sistem miriranja in delitve sredstev se bo bistveno spremenila vloga delovnega kolektiva, s tem pa se bo tudi funkcija sindikata na določenih področjih povečala.

Kaže, da sta s tem komisija in pa sindikat opravila precej težavno in odgovorno nalogo s vso objektivnostjo ter tako ustvarila pogoje za prehod na novi sistem urejanja sistema nagrajevanja.

Prav je, da se v zvezi s temi ugotovitvami dotaknemo tudi na kratko politiko osebnih dohodkov in prikažemo, kako so se ti gibal v letu 1961.

Dejavnost	Povprečni osebni dohodki		Indeks 1961 1960
	1960	1961	
Vse gospodarstvo	19.100.—	21.436.—	112,2
Promet	20.600.—	24.441.—	118,6
Industrija	20.900.—	24.085.—	115,2
Trgovina	20.700.—	23.786.—	114,9
Gostinstvo	21.900.—	22.082.—	100,8
Obrt	16.400.—	18.875.—	115,0
Kmetijstvo	15.200.—	16.674.—	109,6
Gradbeništvo	16.648.—	16.368.—	98,3

Ugotavljamo, da se je v gospodarstvu povečal osebni dohodek povprečno za 12,2% v primerjavi z letom 1960.

Ce bi primerjali naraščanje osebnih dohodkov z naraščanjem narodnega dohodka ali dohodka, bi videli, da so, kakor kaže indeks za osebne dohodke, ti narasli za 12,2%, dočim sta narodni dohodek in dohodek ostala na istem nivoju kakor v letu 1960.

To nam pove, da se v gospodarstvu še niso uveljavila načela nagrajevanja po delu, in sklepamo, da oblikovanje osebnih dohodkov ni vezano na uspeh gospodarskih organizacij, ki bi se morali kazati predvsem v večji produktivnosti, večjem dohodku in čistem dohodku.

Posebno zanimiv je prikaz gibanja števila zaposlenih in njih osebnih dohodkov po razponih.

Povprečni osebni dohodki so se gibal v letu 1961 v sledečih razponih:

Število zaposlenih	%	Razponi osebnih dohodkov	
		Število	%
459	8,6	do 10.000.—	
1284	25,9	od 10.001.— do 15.000.—	
1141	21,3	15.001.— do 20.000.—	
900	16,8	20.001.— do 25.000.—	
664	12,4	25.001.— do 30.000.—	
587	10,9	30.001.— do 40.000.—	
189	3,5	40.001.— do 50.000.—	
80	1,4	50.001.— do 60.000.—	
44	0,8	60.001.— do 80.000.—	
10	0,18	80.001.— do 100.000.—	
7	0,15	nad 100.000.—	
5365	100,00		

Kakor vidimo, je največji odstotek zaposlenih, ki prejema osebne dohodke od 10.000 do 20.000, in sicer 53,6%. Odstotek zaposlenih, ki so prejeli osebne dohodke v razponu od

10.000 do 20.000, je bil v prvi polovici padel v glavnem zaradi korektur osnovnih obračunskih postavk z novimi pravilniki.

Ugotavljamo, da so najbolj narasli povprečni osebni dohodki v razponih od 25.000 do 50.000. Tudi v razponih od 50 tisoč do 80.000 je opaziti naraščanje osebnih dohodkov.

Število zaposlenih, ki so prejeli osebne dohodke v višini od 80.000 pa od 100.000, pa je v lanskem letu nihalo zelo različno, in sicer je opaziti padec v prvih in zadnjih mesecih leta. To je razumljivo, če pomislimo na to, da gospodarske organizacije ali v tromesečju ali pa ob polletju obračunavajo presežke. Presežki, ki se obračunavajo koncem leta, pa niso zanopadeni v evidenci.

Zanimivo je tudi, kako so se oblikovali osebni dohodki.

Ze v letu 1959, ko so gospodarske organizacije izdelale nove tarifne pravilnike na podlagi določenih predpisov, so te morale upoštevati načela nagrajevanja po učinku dela. Ze

(Nadaljevanje na 5. strani)

Člani in članice DPD »Svobode« Varaždin so pod vodstvom Milana Jadrožiča nastopili na slavnostni akademiji v Titovem domu z narodnimi, umetniškimi in partizanskimi pesmimi. Obisk na akademiji je bil presenetljiv in gostje so bili deležni po svojih izvajanjih burnega aplavza. Slogo je pel Franjo Vučenič, na klavirju ga je spremljal Anton Vrbanec.

najaktualnejšimi nalogami in problemi.

ObSS je 23-krat razpravljalo o gospodarstvu in družbenem standardu, 19-krat o organizacijsko političnih in kadroviskih vprašanjih in 17-krat o vprašanjih izobraževanja proizvajalcev, kulturnoprosvetni dejavnosti, športu, letnem oddihu in drugih vprašanjih s področja prizadevanj pri razvijanju čim boljše oblike korišćenja prostega časa.

IZ DELA ŽIVLJENJA SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Na območju ObSS deluje 88 sindikalnih podružnic. Na območju občine je po zadnjih podatkih zaposlenih 11.087 delavcev in uslužbencev, od teh pa je včlanjenih v članstvo sindikata 10.617 ali 95,76% vseh zaposlenih. Lani je bilo na novo sprejeto v članstvo sindikata 446 novih članov. Razveseljivo je, da so v večini sindikalnih podružnic 100% vsi zaposleni včlanjeni v sindikatu.

V izvršnih odborih je v pretekli dobi aktivno delalo 658 članov, od tega 224 žena in 99 mladincev in mladink. V 60 odborih sindikata v ekonomskih enotah aktivno dela 329 voljenih članov, od tega 90 žena in 50 mladincev in mladink. Po manjših oddelkih ali delovišjih je bilo izvoljenih 90 predsednikov ozir. poverjenikov sindikalnih grup, od teh pa je 45 žena in 22 mladincev in mladink. V nadzornih odborih je delalo 279 članov, od tega 107 žena in 26 mladincev in mladink. Pri izvršnih odborih deluje 129 stalnih komisij kot pomožni organi izvršnih odborov, v katerih je 411 imenovanih članov, od tega 108 žena in 39 mladincev in mladink.

Izvršni odbori so se v eno-

delovnih kolektivih, kar velja predvsem za manjša obrtna podjetja. Ugotavljamo tudi še vedno pojave nerazumevanja upravnih vodstev in delovnih do dela v sindikalni organizaciji.

Sindikalne podružnice so na področju družbeno ekonomskega izobraževanja proizvajalcev izvedle 145 predavanj o novem gospodarskem sistemu, delitvi dohodka in o pomenu ter pristojnostih ekonomskih enot. Na teh predavanjih je sodelovalo 3489 članov.

V delavsko športnih igrah je v letu 1961 sodelovalo 621 članov, od tega 49 žena. V športnih klubih in sekcijah pri sindikalnih podružnicah pa aktivno dela 360 članov. Zelo slabo je razvita v delovnih kolektivih kulturnoprosvetna dejavnost, saj obstoja le 7 manjših sekcij, v katerih deluje le 91 članov, izven delovnih kolektivov pa se delavci udeležujejo v sekcijah DPD »Svobode« in kulturnoprosvetnih društev, vendar v vse premajhmem številu. DPD »Svobode« bi morale zajeti v svoje sekcije čim širši krog delavstva ter se čim boljše svojim delom približati delovnim kolektivom.

SINDIKALNE KONFERENCE

Med nove oblike dela ObSS so se po sklepu VI. občnega zbora ObSS uvrstilo sindikalne sektorske konference po gospodarskih panogah, ali bolje rečeno, zasedanje občnega zbora ObSS v obliki sindikalnih konferenc.

Na teh konferencah je sodelovalo nad 750 delegatov iz vrst izvršnih odborov in delavskih svetov.

Pomembnost konferenc je tudi v tem, da so udeleženci razpravljali in odločali o kan-

in politično življenje v kolektivih se je razvilo do tiste razgibanosti, ki je zahtevala temeljitejšo razpravljanje med proizvajalci o organizaciji podjetja, ustvarjanju dohodka in njegove delitve ter o decentralizaciji delavskega samoupravljanja, predvsem pa prenosom pristojnosti na neposredne proizvajalce v ekonomski ali proizvodno enoto.

Da bi usposobili čimveč kadra za uspešno politično delo v delovnih kolektivih je lani nadaljevala z delom Sindikalno-politična šola v Ptuj in Majšperku.

GIBANJE GOSPODARSTVA IN PRORACUNSKA POTROS-NJE

Za razvoj gospodarstva v ptujski komunah sta v povojnem času značilni dve obdobji. Do leta 1954 je še vedno prevladovala kmetijska proizvod-

Ob zaključku sindikalne politične šole v Ptuj.

Kie se bo šolala naša mladina v jeseni?

Peštr, lepaki so nas v aprilu opozarjali, da je bil mesec posvečen usmerjanju mladine v poklice. Čas je posrečeno izbrani, saj se šolsko leto nagiba h koncu. Bolj kot kdaj koli se vprašujemo, kje bo delala ali se učila mladina v jeseni. Posebno živo se zanimajo za to tisti, ki končujejo osnovno šolo. Lepo število jih je: skoraj 1200 na območju obeh občini spodnjega Podravsja. Se bolj zavzeto pa razmišljajo verjetno starši.

Zavod za zaposlovanje delavcev in komisija za usmerjanje v poklice, ki dela pri tem zavodu, se vedno trudita, posebno pa še v mesecu poklicnega usmerjanja, da bi bili mladina, starši in naposled vsa javnost obveščeni, kakšne so možnosti za zaposlitev, za vključevanje v poklice, za šolanje in nadaljnje izobraževanje mladine.

Nagli razvoj družbe v novi Jugoslaviji, prehod od pretežno agrarne značaja našega gospodarstva k agrarno-industrijskemu tipu ekonomije, pa tendence, ki se uveljavljajo ne samo v Jugoslaviji, marveč skoraj po vsem svetu, da je namreč treba postaviti šolstvo na sodobnejše, naprednejše temelje, so povzročili, da se je že pred leti sprožil reformni plaz, ki naj vskladi ves naš šolski sistem z novo družbeno stvarnostjo. Ta stremiljena so kompleksna, zato je razumljivo, da je reforma šolstva najprej zajela prvo stopnjo, to je osnovno šolo. Preobrazba osnovne šole je v glavnem zaključena. Sledila je preobrazba strokovnih in visokih šol. Zadržno so dobile obliko tristopenjskega študija. Zanimivo je, da smo se lotili reforma naše tradicionalne splošnoizobraževalne šole druge stopnje, to je gimnazije šele zdaj, ko so ostale šole že v glavnem krenile na novo pot. Ta okoliščina postane razumljiva, če upoštevamo, da je gimnazija splošnoizobraževalna šola, da je v tradiciji močno ukoreninjena in da je bilo najtežje najti formulo, po kateri bi se ta vrsta šole skladala s praktičnimi potrebami družbe.

Po mnogih razpravah, ki so trajale nekaj let, je Ljudska skupščina LRS pred nekaj meseci sprejela resolucijo o gimnaziji. V njej so podani smotri gimnazije za današnje prilike in ji je okvirno določeno mesto v šolskem sistemu glede na potrebe naše družbe. Ta resolucija terja, da mora ostati gimnazija splošnoizobraževalna šola druge stopnje še naprej, ker nam je tudi taka potrebna. Približati pa jo je treba družbeno-ekonomski stvarnosti s tem, da ji damo značaj zaključne šole, katere absolventi so bodo lahko takoj vključili v produkcijo ali javne službe, če bodo to želeli. To bo mogoče doseči s tem, da bodo v programu učnovzgojnega dela poleg splošnoizobraževalnih predmetov vključeni še tehnični vzgojna s proizvodnim delom, praktični izbirni predmeti in proste dejavnosti po izbiri dijakov. Omenjena resolucija naroča, da

je treba, do začetka prihodnjega šolskega leta izdelati predmetnik in učne načrte za reformirano gimnazijo. Te učne načrte mora Svet za šolstvo LRS verificirati. Le tista šola, katere učni programi bodo verificirani, bo imela pravice javne šole in bo lahko izdajala pravnoveljavna spravečila.

Potrebe po obstoju gimnazije v Ptujju danes pač ni treba utemljevati, vendar je primerno, da se ob tej priložnosti spomnimo na nekaj dejstev, ki utegnejo biti zanimiva. Če samo zgodovinsko dejstvo narekuje, da ta institucija nadaljuje s svojim izobraževalnim delom in kulturnim poslanstvom na območju nekdanjega ptujskega okraja oziroma sedanje komune. Ta njena dejavnost je res že stara, saj je bila nižja gimnazija v Ptujju ustanovljena leta 1869, proti koncu preteklega stoletja, to je leta 1899 pa je prerasla v popolno gimnazijo, ki dela od takrat dalje brez prekinitve. Tudi v izjemnih okoliščinah v času okupacije njeno delo ni zastalo, po osvoboditvi pa je zavod seveda krepko zaživel.

Se bolj zanimiv in poučen pa je številni pokazatelj frekvence, ki nam ponazarja vpis oziroma obisk v posameznih šolskih letih. Ta pokazatelj se omejuje samo na višje razrede nekdanje gimnazije, ker ima ta šola po pripojitvi nižjih razredov osnovni šoli leta 1958 le štiri razrede.

Obisk se je gibal takole: šolsko leto 1928/29 95 dijakov šolsko leto 1929/30 128 dijakov šolsko leto 1937/38 157 dijakov šolsko leto 1939/40 153 dijakov.

Po osvoboditvi je število dijakov, ki so obiskovali višje razrede, počasi in postopoma narasčalo, in sicer takole:

Šolsko leto	Število dijakov
1945/46	121
1946/47	151
1947/48	136
1948/49	133
1949/50	126
1950/51	131
1951/52	141
1952/53	154
1953/54	174
1954/55	144
1955/56	141
1956/57	141
1957/58	166
1958/59	178
1959/60	208
1960/61	209

Jesen leta 1960 so začeli z delom pri gimnaziji v Ptujju oddelki učiteljska, ki je imelo najprej en letnik, letos pa ima že tri letnike s petimi oddelki. Prvo leto je bilo na teh oddelkih 61 dijakov, drugo leto 121, letos pa jih je že 169. Te dijake je treba kajpak pristi k številu gimnazijcev, saj gre za en zavod z dvema področjema učno-vzgojne dejavnosti. Letos je na zavodu 368 dijakov in dijakinj.

Število učencev torej ne pada, marveč zdržema raste, in to kjub okoliščin, da delata v Ptujju od jeseni 1960 dalje še dve srednji šoli; Ekonomska srednja šola, ki bo letošnje jesen že popolna, in Administrativna šola, ki je dvoletna.

Tako gibanje je povsem razumljivo, saj se v novih družbeno-ekonomskih pogojih vedno več mladine, ki absolvira popolno osemletno osnovno šolo, vključuje v redno šolanje na srednji stopnji. To je zakonitost našega časa in družba mora mladini nuditi možnost za izobraževanje.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Ob zaključku sindikalne politične šole v Majšperku.

(Foto Langerholc)

Svečanost v ptujski pionirski knjižnici

Kakor smo že poročali v 15. številki »Tednika«, je prejela ptujska pionirska knjižnica ob tekmovanju mladinskih knjižnic v okviru JPI za leto 1961 tretjo nagrado (prva sploh ni bila podeljena, drugo je dobil Kranj, tretjo pa Ptuj). Ob tej priložnosti je pripravila uprava Ljudske in študijske knjižnice Ptuj mladim bralcem majhno svečanost.

26. aprila smo se zbrali v čitalnici pionirji-bravci, delovni kolektiv knjižnice in predstavniki družbenih in političnih organizacij; načelnik za družbene službe Frido Klančnik, sekretar ZKJ občine Ptuj Janko Vogrinec, sekretar Občinskega odbora SZDL Ptuj Franc Tetičkovič, znana družbena delavka in vodilna funkcionarica Občinske zveze DPM Ptuj Julka Kancelerjeva, predsednik Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev Maribor Lojze Stefančič, tajnik Božo Citeršlager in tehnični sekretar Zoran Lemajič.

nja MK naši knjižnici 261 knjig, in da je predsednica Občinskega ljudskega odbora Ptuj tov. Lojzka Stropnik dodela knjižnici iz občinskih sredstev 20.000 din za nabavo knjig ter se v imenu zbranih zahvalil za poklonjene darove.

K uspehom in prejeti nagradi so vsekakor pripomogle prizadevanja naših knjižničarjev. Z enominutnim molkom smo počastili spomin umrlega tov. Rudolfa Bitenca, ki se je s posebno vnemo lotil preureditve pionirske knjižnice po sodobnih načelih, a mu je nenadna smrt prekrizala delovne načrte. Knjižničarki tov. Nežka Vaupotičeva, ki je ob ustanovitvi pionirske knjižnice opravila vse težko pripravljalo delo in jo s prizadevanjem in ljubeznijo vodila vse do februarja 1961, in upokojena predmetna učiteljica Mila Planišek, ki jo vodi sedaj, sta sprejeli cvetice v znamenje priznanja za vestno delo.

Uvodoma je predsednik sveta Ljudske in študijske knjižnice tov. Rudolf Čeh pozdravil zbrane goste in spregovoril o namenu svečanosti. Nato je pionir Aleksander Farazin recitiral Toneta Pavčka »Pesem za prvi maja«.

Upravnik knjižnice tov. Drago Hasl je v svojem govoru na kratko orisal razvoj pionirske knjižnice in med drugim povedal naslednje: Ob ustanovitvi (leta 1955) je knjižnica štela 1726 knjig in v tem letu evidentirala 3583 obiskov in 8579 izposojenih knjig. V naslednjih letih je knjižnica sicer dopolnjevala knjižni fond, vendar ne v toliki meri, kot bi bilo potrebno, kljub temu pa je obisk mladih bravcev v letu in leto naglo narasčal. V tekočem šolskem letu (do 15. aprila 1962) je bilo v knjižnici že 7554 obiskov in so si bravci izposojili 17.488 knjig. Od 1. I. do 15. IV. 1962 se je vpisalo 415 novih bravcev. Vsestranski porast, porast števila mladih bravcev in števila izposojenih knjig, nas opominja, da povečamo skrb za to knjižnico in ji priborimo nove, ustrezne prostore, kjer bo lahko uspešneje opravljala vse množične, vidne naloge, ki so postavljajo pred mladinsko oziroma pionirsko knjižnico.

Tov. upravnik je sporočil navzočim, da sta prejšnji dan obiskala pionirsko knjižnico pisatelj in ljudski poslanec Ivan Potrč in direktorica Mladinske knjige v Ljubljani Zorka Peršičeva z obvestilom, da pokla-

1. Boštjan Rihtar — najmlajši bravec, ki si zaenkrat lahko ogleduje te slike, medtem ko mu pravljice prebirata še očka in mamica.

2. Milica Podpečan — prihaja najpogosteje v knjižnico.

3. Stanko Žitnik — se med bravci najbolj zanima za poučne knjige.

4. Božo Krušič — obiskuje knjižnico neprestoma od njene ustanovitve.

Predstavniki družbenih in političnih organizacij (tov. Frido Klančnik, Franc Tetičkovič in Lojze Stefančič) so čestitali k prejeti nagradi, poudarili pomembno kulturno-vzgojno nalogo pionirske knjižnice in zaželeli, da bi kolektiv knjižnice tudi v prihodnosti tako prizadevno opravljal svoje delo.

Z odlomkom govora Božidarja Borka »Hvala vam, knjigete!, ki ga je imel v Ljubljani ob odprtju knjigarne SKZ leta 1955 (prebrala ga je učiteljica Nežka Jernejšek) smo zaključili to skromno, a pristočno svečanost. M. A.

Volili so na vseh deloviščih

Podjetje »Pleskarc Ptuj je imelo volitve v delavski svet 28. aprila 1962, na dvanajstih deloviščih v Sloveniji in v Hrvaški ter Bosni in je bilo od 25 kandidatov izvoljenih 21 članov kolektiva, ki so bili tekom volilnih priprav predlagani za kandidate ne glede na novo delovno sposobnost in dosežane uspešnosti v upravljanju podjetja.

Posebnost podjetja »Pleskarc Ptuj je v tem, da ima svoje ljudi zaposlene na različnih deloviščih, in v različnih vejah gospodarstva, kot n. pr. v gradbeništvu, v metalurški industriji, v brodarstvu, in drugod, kjer je potrebna antikorozijska zaščita vseh obstoječih objektov in naprav. Tudi način dela je različen, ker gre za začetki proti raznim toplotnim vplivom. Zato zaposluje podjetje tudi kader vseh vrst kvalifikacij sli-

karske, pleskarske in antikorozijske stroke. Glede na vse to ima tudi upravljanje podjetja svoje posebnosti.

Do ustanovitve obratnih delavskih svetov po deloviščih, bo imel centralni delavski svet ogromno odgovornega dela ob vseh obstoječih predpisih in številnih priporočilih in predlogih članov kolektiva iz vseh delovišč. Novoizvoljeni delavski svet se bo moral glede na to sestajati po potrebi in po zbranih problemih. Dosedanj delavski svet, si je že dosele prizadeval ob krepki pomoči odbora sindikalne organizacije reševati glavne probleme, ni pa se mogel toliko posvetiti vsem delovnim in tankjšnjim problemom. To pa mu tudi ni bilo drugič mogoče, ker je bil sestavljen predvsem iz članov, ki so bili zaposleni na najbližjih deloviščih,

Na volišču v Ptujju

(Foto Simonič)

Dekle v tujini

(Pismo iz tujine)

Mlada sem, stara šele 19 let in sem pred dvema mesecema zapustila domovino in odpotovala v Nemčijo, v milijonsko mesto München. K temu me je prignala nenehna želja spoznati svet in življenje v njem ter se prepričati o tem, kar ljudje govorijo. Ali je res vse tako lepo?

Doživela sem začaranje. Preden sem odšla, se nisem v toliko

merj zavedala, da zapuščam starše, eno sestro, prijateljico in znanke. Toda sedaj, ko sem sama in tako daleč, daleč od naše lepe domovine, se zavedam vsega tega. Oh, doma je bilo vse tako lepo, skromno in mirno, tu pa je vse veliko, mesto napolnjeno z močnim truščem in neprestanim vrtenjem.

Vse to, kar se mi tu dobroga nudi, je prekrito s tančico domotožja, ki je pa nad vse močno in ga bom le s težavo premagala.

Dnevni sreče so le, ko sprejem kakšno pisemce iz domovine in pa ob sobotah, ko pride zaželeni časopis »Tednik«.

S pozdravom, Marica S.

MAJŠPERK

V naslednjem šolskem letu bo v Majšperku v okviru izobraževalnega centra šola za življenje, šola za starše II. stopnje ter splošna izobraževalna šola za območje Majšperka, Narapilj in Sesterž.

Predavatelj za vse navedene šole bosta dala Majšperk pa tudi Delavska univerza Ptuj.

V soboto, 5. maja 1962, je končala z delom sindikalna politična šola v Majšperku, ki jo je uspešno vodil tov. Maksimilijan Serdinšek. Šola je obiskovalo 16 slušateljev iz obeh tovarn. S to drugo sindikalno politično šolo je pridobil ta industrijski kraj v Halozah 48 sindikalnih političnih delavcev, za kar jim je šola posedovala potrebna politična znanja.

PROBLEMI S PODROČJA HTV IN DELOVNO PRAVNIH PREDPISOV

Stanje v pogledu higiensko tehnične zaščite in varnosti pri delu se je z ozirom, na lanko, le

to izboljšalo predvsem v industrijskih podjetjih ter nekaterih podjetjih obrtnega sektorja. Izboljšanje se je pokazalo v gradbeništvu predvsem v pogledu resnosti poškodb pri delu. Kljub številu nezgod pri delu še vedno naletimo v gospodarskih organizacijah na osebe, in to predvsem vodilno osebe, ki se ne zanima za varnost človeka ter smatra varnostne ukrepe kot oviro v proizvodnji.

V letu 1961 je bilo skupno 996 nesreč pri delu. Od skupnega števila nesreč pri delu je bila 1 smrtna nesreča. Skupni odstotek nesreč pri delu znaša z ozirom na število zaposlenih na območju občine Ptuj 11,22%, kar je za 0,34% večji kakor v letu 1960 (10,88%).

Glavni vzroki nesreč pri delu so neustrezni delovni prostori, nezavarovani stroji, pomanjkanje osebnih zaščitnih sred-

stev, pomanjkanje navodil in drugih oblik propagande na področju varnosti pri delu, utrujenost itd.

DELAJSKA UNIVERZA — SINDIKALNA POLITIČNA ŠOLA

V dvoletnem obdobju obstoja je Delavska univerza Ptuj dokazala, da je potrebna, da pa ji bo potrebno dati vse več opore pri njenem delu in da se jo bodo morale sindikalne organizacije, organi delavskega samoupravljanja oklepati bolj kot so se je doslej ter je prav njihova naloga, da dajo bistveno vsebino njenemu delu.

Dosedanje ugotovitve kažejo, da so podjetja vse premalo skrbela za družbeno-ekonomsko izobraževanje proizvajalcev, saj so v glavnem pošiljale na seminarje le predsednike delavskih svetov in upravnih

odborov, dočim širšemu krogu članov delavskih svetov in izvršnih odborov ni bila dana možnost izobraževanja.

SINDIKALNI POLITIČNI SOLI V PTUJU IN MAJŠPERKU

V okviru družbeno ekonomskega sektorja Delavske univerze Ptuj z uspehom delujeta Sindikalna politična šola Ptuj, ki je bila ustanovljena po sklepu Občinskega sindikalnega sveta Ptuj, 5. febr. 1960 v čast 10. obletnice delavskega samoupravljanja in Sindikalna politična šola Majšperk, ki je bila na pobudo OBS in željo sindikalnih podružnic Tovarne volnenih izdelkov in Tovarne strojil Majšperk ustanovljena v jeseni leta 1960. Doslej je z uspehom zaključilo šolanje v Sindikalni politični šoli Ptuj 119 slušateljev in v Sindikalni politični šoli v Majšperku 52 slušateljev.

